

ES PEDRIS LLARG

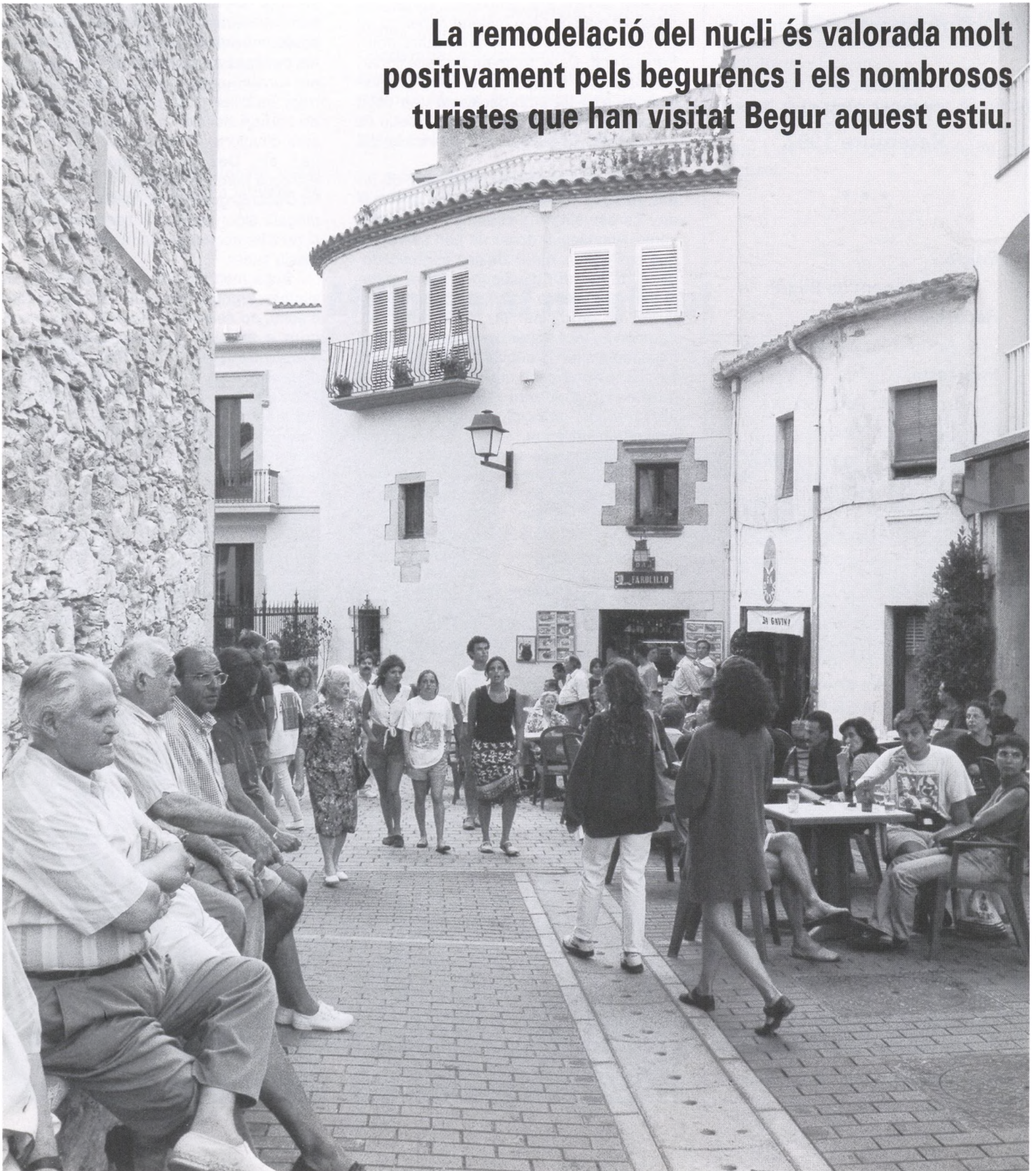

Núm. 41
TRIMESTRAL
Setembre
1997

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

La remodelació del nucli és valorada molt positivament pels begurencs i els nombrosos turistes que han visitat Begur aquest estiu.

**Revista Municipal
d'Informació i Cultura**

**Núm. 41
TRIMESTRAL
Setembre 1997**

* * *

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal

Impressió:

Impremta Palé, SAL
Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

* * *

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

Balanç de l'estiu

Ja som a finals d'estiu. Enrere queda, per a molts begurencs, la il·lusió amb què s'espera la temporada estiuenca, convertida ara en el cansament propi del fort ritme de treball que imposa l'afluència turística durant uns pocs mesos.

Enrere queda també la gatzara i l'enrenou de la gent que en un moment o altre passa o estiuja a Begur, transformat tot plegat en una tranquil·litat que ens conforta però alhora ens entristeix. Cada any passa el mateix, però malgrat saber-ho, al principi, fins i tot ens sorprèn tanta pau i tranquil·litat. És el moment de reflexionar, de comprovar i avaluar si la feina portada a terme s'ha fet amb dedicació i ha estat la correcta. No hem d'oblidar que l'estiu és una estació «clau» per a l'economia del nostre poble.

Penso que també és el moment de fer una reflexió sobre un tema que any rere any és actualitat i s'esbomba als quatre vents. Aconseguir donar un bon servei als que ens visiten, oferir-los una engrescadora oferta lúdica i d'esbarjo i alhora evitar qualsevol molèstia derivada d'aquesta activitat és difícil per no dir impossible. Tampoc és fàcil donar un servei infal·libre i impecable quan la població, durant un curt termini, es multiplica quasi per 7. Esperar que les prop de vint mil persones que allotja aquest municipi al pic de l'estiu no provoquin enrenou, cues, col·lapsin els aparcaments... és simplement somniar. Els interessos comercials sovint topen amb els interessos d'aquelles persones que econòmicament no depenen de la temporada estiuenca. Des de l'Ajuntament

intentem (sabem que no s'aconsegueix del tot) i treballam perquè tot funcioni el millor possible

però ens veiem obligats a demanar que tothom faci un petit esforç per ser conscients de la realitat que ens envolta.

Com a Alcalde em preocupen els problemes que van apareixent de manera puntual: males olors, sorolls provocats per obres, músiques massa estridents de festes particulars, aldarulls i sorolls provocats per locals «nocturns», bretolades als carrers, mobiliari urbà malmès, incompliment de l'horari del bus a les platges, problemes d'higiene i neteja dels carrers i places, etc. Des de l'Ajuntament invertim esforços humans i econòmics amb l'objectiu d'aconseguir que la convivència de tots plegats sigui possible i harmoniosa, però si no s'ha aconseguit us agrairia que m'ho féssiu saber.

Seria molt fàcil demanar paciència als vilatans argumentant que són quatre dies d'estiu, no és això el que vull. El que vull, com a màxim responsable d'aquest Ajuntament, és disculpar-me per les molèsties que hàgiu pogut patir els que d'una manera o altra heu estat molestats per les activitats municipals i privades de l'estiu, amb el compromís ferm de fer tot el possible per avançar en evitar-les any rere any.

**Carles Arnau
L'Alcalde**

ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**
Governació/Comerç/Turisme
De dilluns a divendres, matins de 9 a 2

Regidoria d'Hisenda i Urbanisme
Joan Català
De dilluns a divendres, matins de 10 a 2
Dilluns tarda, de 6 a 8 (Esclanyà)

Regidoria d'Esports, Joventut i Festes
Francisco Vadillo
Dimarts tarda, de 6 a 2/4 de 8

Regidoria d'Obres, Serveis i Medi Ambient
Lluís Marquès
De dilluns a divendres, migdies d'1 a 2/4 de 3

Regidoria d'Ensenyament i Cultura
Mariancel·la Clavell
De dilluns a dijous, migdies de 12 a 2/4 de 2

Regidoria de Sanitat i Serveis Socials
Montserrat Corredor
Dimarts tarda, de 5 a 2/4 de 7
Dijous tarda, de 4 a 6 (Esclanyà)

Seguretat

POLICIA LOCAL 62 42 00
(908) 43 05 33

GUÀRDIA CIVIL 62 21 84

**MOSSOS
D'ESQUADRA 088**

Extracte d'acords

Ple 03/06/97

- S'acorda per unanimitat suspendre de forma cautelar i per termini d'un any l'aprovació d'instruments de planejament a les unitats d'actuació UA 28 i UA 26.1 i als sectors S.1 i S.18.

Aquesta mesura es pren per tal d'iniciar un procés d'estudi global del desenvolupament urbanístic de la vessant oest, alhora entrada principal, del poble de Begur tot millorant l'impacte paisatgístic negatiu que permet la normativa de l'actual Pla General.

Ple 17/06/97

- L'Alcalde informa que ha estat atorgada la bandera blava a la platja de Sa Riera.

- S'aprova per majoria el Projecte de Remodelació del Nucli Antic de Begur - 3a Fase que comprèn els carrers Pi i Ralló, Forges i Elías i la Plaça Pella i Forges. L'obra està subvencionada al 50% (24 milions de ptes.) pels Fons Europeus FEDER.

Comissió de Govern 15/07/97

- S'acorda a proposta d'ambdós Grups Municipals (CiU - PSC. CUBE) condemnar enèrgicament, mitjançant manifest, el vil assassinat del Regidor d'Ermua Miguel Ángel Blanco Garrido.

Comissió de Govern 29/07/97

- S'aprova inicialment el Projecte d'Edifici de Serveis a la platja de Sa Riera.

Ple 29/07/97

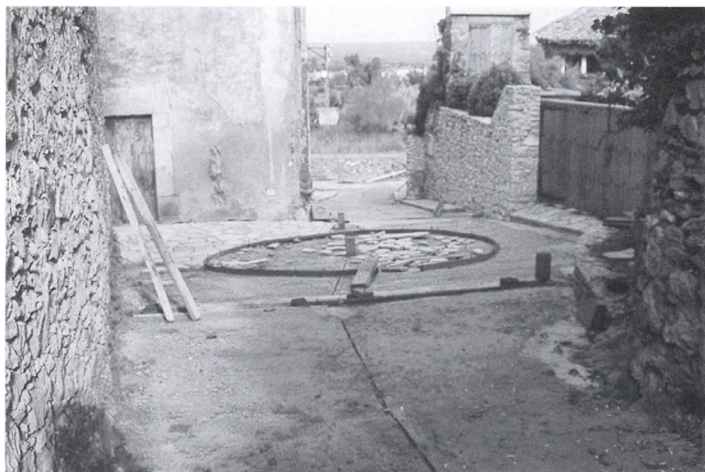
- S'aproven per majoria els comptes de l'Exercici 1996 amb un superàvit –romanent líquid de tresoreria– de 20.491.532 ptes.

Comissió de Govern 05/08/97

- S'aprova iniciar l'expedient de re-parcel·lació del Pla Especial de Millora Urbana del sector oest del veïnat de Sant Josep - Esclanyà.

Les obres d'urbanització que se'n deriven permetran connectar el veïnat amb la promoció urbanística El Piverd - Fase I de Palafrugell gestionada per l'incasol.

Millores al municipi

Pavimentació de la zona del nucli antic d'Esclanyà.

Rotonda situada a l'entrada del nucli d'Esclanyà.

Promoció d'habitatges a Esclanyà.

Tancament de la zona de contenidors a la plaça Lluís Esteve i Cruañas.

Pavimentació del nucli antic d'Esclanyà

Des de la 1a setmana d'agost s'estan portant a terme les obres de pavimentació del nucli antic d'Esclanyà.

El pressupost del projecte és de prop de 7 milions de ptes., 4 dels quals estan subvencionats per la Generalitat de Catalunya (PUOIS - Pobles Agregats).

La pavimentació, condicionada a l'aprovació del Departament de Cultura, es fa a base de pedra de Tarragona combinada amb peces ceràmiques.

Es preveu complementar aquesta intervenció al nucli antic amb la neteja i condicionament de la riera des del camí

de Sa Pegota fins a l'entrada del Mas Sagrera.

Les obres estan gestionades directament per l'empresa municipal Bemusesa i el regidor d'obres de la Corporació, i es preveu acabar-les la 1a quinzena d'octubre. Estic segur que la millora compensarà amb escreix les més que probables molèsties causades als veïns aquest estiu com a conseqüència de l'obra realitzada.

JOAN CATALÀ i PAGÈS
President del Consell Municipal
d'Esclanyà

Caducitat de nínxols

L'Ajuntament de Begur informa que els propietaris dels nínxols que se citen a continuació han de fer efectives les taxes pendents de pagament en concepte de conservació i manteniment. Es prega que es posin en contacte amb l'Ajuntament abans del dia 30 d'octubre. En cas de no fer-ho es declararà la reversió de la titularitat dels referits nínxols a favor de l'Ajuntament.

L'Ajuntament agrairia als vilatans que coneixen els interessats que els avisin de la caducitat dels seus nínxols i que es posin en contacte amb l'Ajuntament.

NOM TITULAR	NÍNXOLS	CEMENTIRI	PENDENT DE PAGAMENT DES DE:
Ella Grun DNUCHOWSKI	108 (2n)	C. ANTIC	1990
Jacques COLARD	35 (2n)	C. ANTIC	1990
Francisco GARCÍA MORENO	36 (3r)	C. ESCLANYÀ	1990
Elisabeth GALLARDO	7 (1r)	C. ESCLANYÀ	1991
Família FORGAS ELIES	Tomba S-9	C. ANTIC	1991
Vicenta LÓPEZ	125 (3r)	C. ANTIC	1990
Beatrice MAY MOORES	69 (2n)	C. ESCLANYÀ	1990
Lluïsa NERAS BARRIO	74 (4 boq.)	C. ANTIC	1990
Hereus de Serafina FORGAS PI	Tomba S-8	C. ANTIC	1990 (excepte 91)

Aquesta caducitat també afecta el nínxol núm. 105.

Registre civil

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.04.97 i el 30.06.97

DATA	NADÓ	FILL DE:	
11-04-1997	CARLOTA MOSCOSO GIRONÉS	Ángel MOSCOSO PÉREZ	Rosa GIRONÉS BOERA
15-04-1997	ÓSCAR RAMÍREZ ABAD	Miguel RAMÍREZ BARBA	Maria Teresa ABAD ISERN
30-05-1997	ELENA URÉNDEZ FERNÁNDEZ	Antonio Jesús URÉNDEZ VALDIVIA	Serafina FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ
04-06-1997	MARTA VADILLO MARTÍN	Juan Francisco VADILLO LÓPEZ	Concepción MARTÍN DÍAZ
05-06-1997	DAVID SAMPER GARCÍA	Carlos Juan SAMPER SAIS	Maria Josefa GARCÍA HORNOS
18-06-1997	SAMIR EL KOUHLI	Ahmed EL KOUHLI	Hayat ABCHRI (ep. EL KOUHLI)
23-06-1997	OUSSAMA KHOURI	Hassan KHOURI	Hlalia HAMDAROU (ep. KHOURI)
23-06-1997	SOUFIAN EL BOUZIANI	Haddouch EL BOUZIANI	Yamma MANOUACH (ep. EL BOUZIANI)
26-06-1997	VERÓNICA PILSÀ ÁLVAREZ	Albert PILSÀ MATILLÓ	Maria Raquel ÁLVAREZ PÉREZ
29-06-1997	PAU SÁNCHEZ BORRELL	José SÁNCHEZ GILBERT	Núria BORRELL BONET

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.04.97 i el 30.06.97

NOM DEL NUVI	NOM DE LA NÚVIA	DATA CASAMENT
GERARDO TEIXIDOR DE LA TORRE (Palafrugell)	MONTSERRAT ORTEGA JIMÉNEZ (Esclanyà)	27-04-1997
ANTONIO PEREIRA NÚÑEZ (Barcelona)	MARIA ROSA SIMÓN AGUILAR (Barcelona)	03-05-1997
JESÚS PENIZA MARTÍNEZ (Begur)	CATALINA SORIANO RUIZ (Calonge)	17-05-1997
MICHAEL JAMES HERDMAN (Barcelona)	MICHELLE ANNE POLLITT (Barcelona)	31-05-1997
ALEJANDRO BONAL SARRÓ (Barcelona)	MARIA EUGÈNIA BATLLORI TOMÀS (Barcelona)	07-06-1997

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.04.97 i el 30.06.97

NOM	DATA	MUNICIPI DE L'ÒBIT
JUAN MARQUÉS FERRIOL	11-04-1997	BEGUR
ANGUSTIAS HERRERA SOTO	18-04-1997	BEGUR
ENRIQUETA FORMENT BATLLÉ	25-04-1997	BEGUR
FRANCESCA MATÓ CAPELLÀ	04-05-1997	BEGUR
JOSEP RALLÓ MONT	18-05-1997	BEGUR
LLUÍS PONCE JULIÀ	14-06-1997	BEGUR

La Festa Major d'Esclanyà

El primer cap de setmana d'agost, com cada any, es va celebrar la Festa Major d'Esclanyà.

Enguany, com encomanada de la munió de gent que ens ha visitat aquest estiu, la participació popular ha estat de les millors que es recorden.

Gràcies a tots els que hi han participat i col·laborat, i fins l'any vinent si Déu vol.

JOAN CATALÀ i PAGES
President del Consell Municipal d'Esclanyà

Ball de Festa Major (2/08). Conjunt Latino.

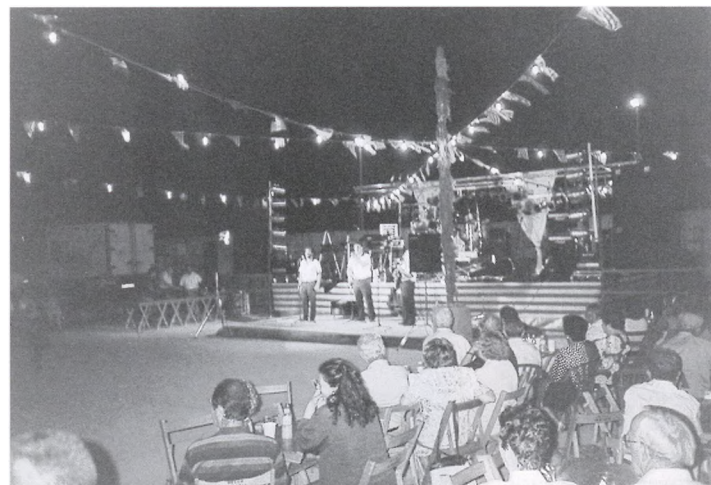
Espectacle amb el ballet Ginger's (2/08).

Missa solemne cantada (3/08). Cobla Flama de Farnés.

Xocolatada i festa infantil (3/08).

Cantada d'Havaneres (3/08). Grup El Peix Fregit.

Ball de fi de festa (3/08). Conjunt Magic's.

Primer documental biogràfic sobre Carmen Amaya

El dissabte 23 d'agost es va presentar al Casino Cultural de Begur el primer documental biogràfic sobre la vida de la *bailaora* de flamenc Carmen Amaya: «En la azotea del viento». Begur va ser la localitat escollida per a la presentació del documental per l'estreta relació que va unir la *bailaora* amb el poble; recordem que la *bailaora* va néixer al barri barcelonès del Somorrostro i que va ser a Begur on va passar el darrer any de la seva vida, al Mas d'en Pinc. Va ser enterrada al poble per voluntat pròpia malgrat que les seves restes posteriorment van ser traslladades a Santander.

Aquest document ha estat dirigit per Marcel·lí Parés i produït per El Álamo, TMM i RTVE-Arte, i ha tingut la col·laboració de l'Ajuntament de Begur i de l'Institut Català de la Dona.

Al llarg dels 55 minuts que dura el documental apareixen nombroses imatges de l'artista, moltes de les quals procedeixen, curiosament, de Cuba, on Carmen Amaya va actuar durant els anys 40. Per dur a terme

Presentació del document a Begur, amb la participació del seu director Marcel·lí Parés.

aquest documental, tal com afirma el director, s'ha hagut de treballar molt en la recopilació de material ja que les filmacions de Carmen Amaya són poques i disperses. Un dels fruits d'aquesta recerca ha estat la sortida a la llum de material sonor inèdit, tant de discos com d'actuacions.

Un dels acords a què s'ha arribat amb l'Ajuntament de Begur és la cessió de còpies d'aquest material per a l'Arxiu Municipal. El Consistori està interessat a potenciar el Mas d'en Pinc com a centre de referèn-

cia per als admiradors de la *bailaora*.

La presentació d'aquest documental va anar a càrrec del director vigatà Marcel·lí Parés juntament amb la directora de l'Institut Català de la Dona, Joaquina Alemany, el regidor de l'Ajuntament de Begur Joan Català, i l'alcalde de la vila, Carles Arnau.

Visites guiades: Història i llegenda

Begur és un poble que durant l'estiu acull un gran nombre de visitants atrets pel seu paisatge, les seves cases, la seva gent i també per la seva història. Quantes vegades no ens ha passat als begurencs que, tot ensenyant el nostre poble a familiars o amics, no hem sabut respondre les preguntes del convidat sobre l'estil d'un determinat edifici o sobre algun esdeveniment històric ocorregut a Begur? Aquesta situació, malauradament, sol ésser molt freqüent.

Per donar a conèixer Begur als visitants i també a la gent del poble, l'Ajuntament de Begur seguint una proposta ideada des de l'Arxiu Històric ha posat en funcionament una sèrie de visites guiades pel cen-

tre de la vila. Les sortides s'han dut a terme tots els dimecres i dissabtes dels mesos de juliol i agost a dos quarts de vuit del vespre. El recorregut s'iniciava a davant de l'Ajuntament i en primer lloc es visitava l'Església de Sant Pere, es comentaven les cases indianes del poble, les torres de defensa, el castell i en definitiva els llocs més emblemàtics de la vila. Durant el transcurs del recorregut s'intercalaven les explicacions amb llegendes i anècdotes.

Aquesta iniciativa ha tingut una molt bona acollida tant per part dels visitants com per part de la gent de Begur i s'espera que aquestes visites guiades es puguin continuar realitzant durant els propers anys.

Exposicions d'art al Centre Cultural Escoles Velles

El Centre Cultural Escoles Velles de Begur ha presentat al llarg d'aquest estiu quatre mostres d'artistes contemporanis. Les exposicions, realitzades durant els mesos de juliol i agost, han estat nombrosament visitades i han presentat un alt nivell de qualitat.

La primera de les quatre exposicions es va inaugurar el dia 1 de juliol amb obra de la pintora Úrsula Tanner, artista que ha participat des de 1983 en moltes exposicions col·lectives a Suïssa, Àustria, França i Espanya. És una pintora autodidacta. Les seves pintures acríliques es caracteritzen pel fet de situar-se entre la realitat i la fantasia.

El pintor terrassenc Floreal Soriguera, vinculat a Begur des de fa una pila d'anys, hi va exposar del 5 al 27 de juliol. Soriguera, en "Suri", va ser guardonat amb el primer premi del XI concurs de pintura *Un tema per a Begur* celebrat al llarg del mes de setembre del 1996 en el mateix Centre Cultural Escoles Velles. La concessió d'aquest premi comportava la realització d'una exposició en el mateix Centre Cultural durant aquest estiu.

Suri treballa diferents tècniques artístiques: aquarel·les, olis i petites instal·lacions, a més de poemes i altres escrits que ajuden a comprendre millor la seva obra i la seva personalitat. Tota l'exposició va assolir les característiques d'un petit muntatge. Un muntatge que fins i tot el mateix artista anava canviant dia a dia, donant-li constantment un caire personal.

Aquarel·les de colors suaus i una composició simple i equilibrada emplenaven la primera sala. Suri va compondre aquestes obres per plans que, juxtaposant-se o bé sobreposant-se, emplenaven completament la superfície del quadre. Alguns poemes escrits per la seva muller, M. Dolors Duocastella, acompanyaven els quadres.

A les altres sales, l'artista hi exposava olis sobre tela. Es tractava d'obres de format mitjà i un major grau d'abstracció. El caire d'instal·lació que l'artista va donar a tota l'exposició era un fet nou per al mateix creador, ja que aquesta era la primera vegada que Floreal Soriguera incloïa una instal·lació en una de les seves exposicions. La instal·lació, re-

alitzada a base de papers, plàstics, teles i altres materials pintats i enganxats per les parets, pretenia donar unitat a la seva obra.

De serenor i abstracció podríem qualificar l'obra del pintor saltenc Jordi Gispert que va exposar a les sales del Centre Cultural entre el 29 de juliol i el 13 d'agost.

L'abstracció paisatgística segons una interpretació personal és la base i el principi de l'obra d'aquest artista. Una pintura sòbria i alhora fortament equilibrada. El paisatge és per a Gispert l'element que li permet transmetre les seves vivències personals sobre la tela. Gispert tracta la llum per mitjà de grans masses cromàtiques.

Amb pigments i làtex sobre tela o paper, tant en grans com en petits

formats, Jordi Gispert confecciona a la seva obra diferents tipus de textures que depenen de la consistència del material i el seu estat de dissolució. Mangres, sienes, ocres, a més del negre i altres pigments naturals, atorguen a la pintura de Gispert un alt grau de cromatisme terrós, càlid i lluminós.

Una mostra que, admirablement presentada, va revelar el quefer artístic d'un pintor amb molt d'ofici i molts anys de treball al cim de les espatlles.

Admetlla i Amagat són els dos artistes que tancaven la temporada amb una exposició conjunta d'un alt valor artístic. Aquests són dos artistes que comparteixen el mateix taller de treball a més de certs principis estètics i conceptuals. Malgrat tot, l'obra de cadascun d'ells es manifesta clarament personal sense influències mútues.

Admetlla és un escultor que en aquesta exposició es va moure obertament en el camp de la bidimensió plàstica. Va presentar un conjunt d'obres de forma quadrada i de certes dimensions, absolutament monocromes, en el bell mig de les quals hi va introduir una petita obra plàstica amb una forta càrrega conceptual. Caps, ulls i altres detalls del

cap de l'artista permetien al creador implicar-se visualment en la pròpia obra. Les pintures d'Amagat, unes sobre tela, d'altres sobre paper, mostraven imatges suggestives sempre sota un cromatisme suau. La realitat es transforma en l'obra d'aquest artista en espais metafísics on els objectes prenen valors individuals conformant alhora un ordre intern en què intervenen tots els elements que componen l'obra.

Cal agrair als responsables de la sala l'alt valor artístic de les quatre exposicions que hem pogut contemplar en el Centre Cultural Escoles Velles de Begur.

JORDI RODRÍGUEZ AMAT

Sala d'Exposició Municipal
Programació estiu 1997
 Horaris: de 7 a 10 de la tarda (juliol i agost) - de 6 a 9 de la tarda (setembre i octubre)

Del 1 al 13 de juliol
Úrsula Tanner
 Pintura

Del 15 al 27 de juliol
Floreal Soriguera
 Pintura

Del 29 de juliol al 13 d'agost
Jordi Gispert
 Paisatges de l'Empordà. Pintura

Del 15 al 31 d'agost
Admetlla / Amagat
 H-101. Pintura

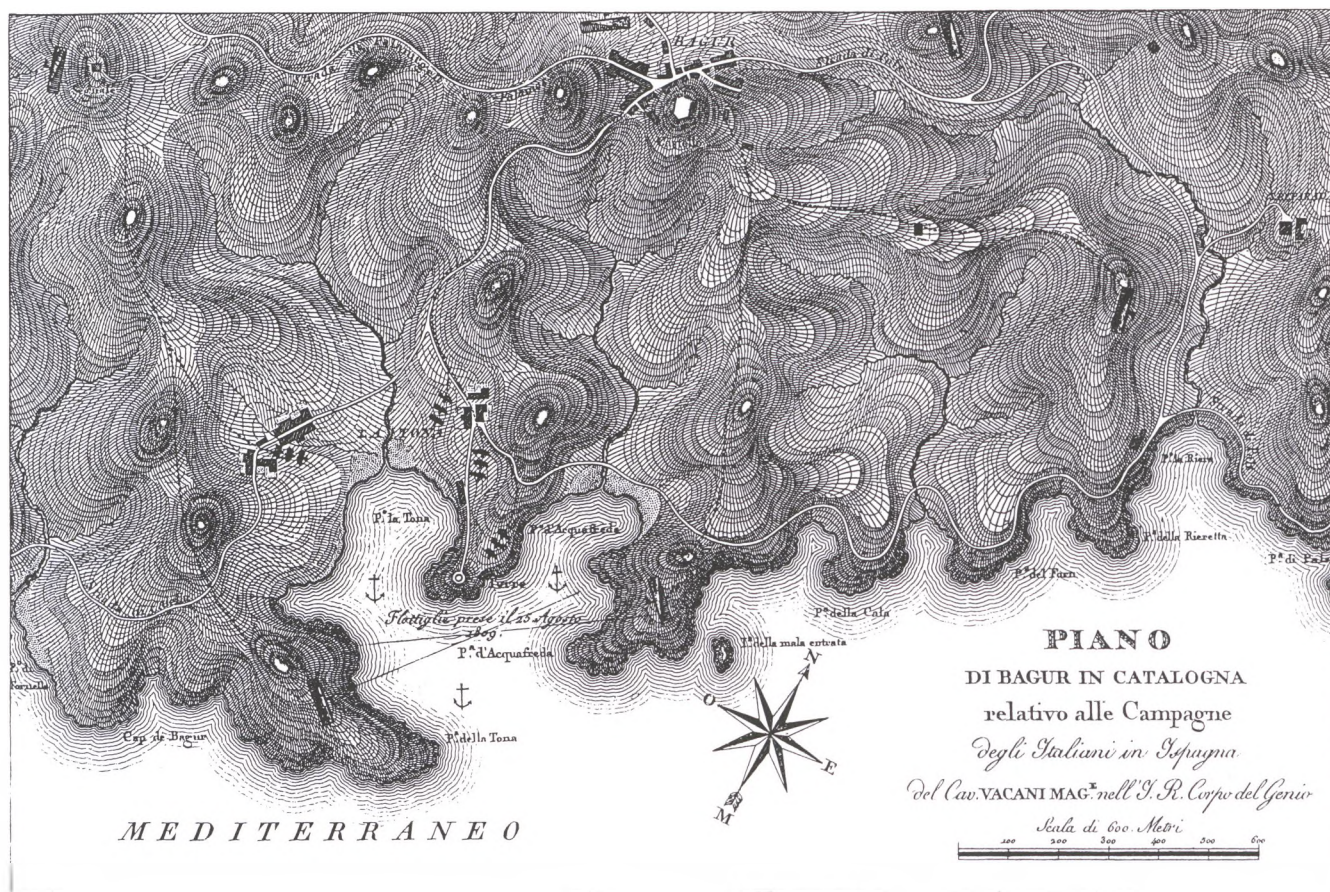
Del 9 al 21 de setembre
XII Concurs d'Arts Plàstiques
 Begur, un tema per artistes

Del 4 al 19 d'octubre
Pla, en primer pla
 Imatges de Josep Pla

Cartell amb la programació de la Sala d'Exposicions Municipal.

La cala de Sa Tuna com a port natural (IV)

L'exèrcit napoleònic.- La Guerra de la Independència, o Guerra del Francès, que van viure els nostres avantpassats del 1808 al 1813, fou una lluita desigual contra l'exèrcit napoleònic, el més poderós i ben equipat del seu temps en el qual, a les ordres dels seus cèlebres generals, no solament hi lluitaren les tropes franceses sinó que també en formaven part tropes d'altres països com les italianes i alemanyes les quals procedien de les restes d'exèrcits derrotats en anteriors victòries napoleòniques. I foren precisament divisions italianes, malgrat que Itàlia llavors encara no era l'estat unificat dels nostres dies, les que operaren a les nostres contrades. Hem tingut sort que un general va escriure un relat de les operacions militars que portaren a terme i, d'aquesta manera, ens hem pogut assabentar d'uns fets esdevinguts a Sa Tuna a causa d'ésser port natural. Aquelles tropes que operaven a casa nostra eren una part de la divisió que comanava el general Pino. Eren prop de 9.000 combatents i es-

taven inicialment desplegats per la costa des de Palamós fins a Tossa i a l'interior pel camí que des de Sant Feliu porta a Hostalrich passant per la Vall d'Aro, per Vidreres i les Mallorquines.

La situació el 1809.- A l'estiu del 1809, el conflicte ja estava força decantat cap a la victòria dels napoleònics però la guerra de guerrilles, inventada a Espanya per poder combatre un adversari tan superior, no va deixar mai d'escometre l'invasor en una mena de lluita que consistia en atacs per sorpresa en camins i llocs estratègics seguits d'una retirada. A Catalunya, quasi totes les poblacions importants ja eren en poder dels napoleònics. Barcelona i llurs fortaleses (Montjuïc i la Ciutadella) havien estat ocupades sense lluita, emprant males arts, així com Figueres i el seu grandíols castell de Sant Ferran. Tarragona, però, encara resistia, alliberada per mar del cercle francès mercès a l'esquadra anglesa, i Girona, completament encerclada,

estava, a l'estiu del 1809, afrontant els darrers mesos del seu últim setge. I fou per socórrer Girona que els catalans i especialment els begurencs esmerçaren recursos i personal.

Els socors a la ciutat assetjada.- Els napoleònics temien una expedició militar en tota regla dirigida a alliberar Girona. Arribaren a creure's la falsa informació que el general anglès Blake pensava concentrar un gran exèrcit al port de Blanes per caure sobre les tropes que assetjaven la ciutat. Gràcies a aquest estratagema es van immobilitzar tropes italianes tot pertorbant-ne llurs plans. A Girona es rebien socors, però eren més modestos i estaven en consonància amb la guerra de guerrilles. La serralada de Les Gavarres amb la seva vegetació feréstega amagant corriols desconeguts dels invasors va jugar-hi un paper fonamental. Des de la Bisbal, des de Begur i des de molts altres llocs propers es feien concentracions de queviures, municions i combatents que, seguint aquells camins tan em-

boscats, acabaven entrant a Girona en petits grups. Actualment, des de la variant de la carretera N-II, es veu l'últim trajecte d'aquella ruta, ja que, quan aquelles expedicions procedents dels boscos d'Els Àngels, de Sant Mateu del Montnegre, de Castellar de la Selva, del coll de Santa Pellaia, etc. arribaven a la vista de la muntanya de Les Pedreres, que és a prop d'on passa l'esmentada variant, gaudien de la protecció del fort del Conestable i dels reductes del Capítol i de la Ciutat (aquest últim convertit en dipòsit d'aigua i anomenat Torre d'Alfons XII). Llavors, sols havien de baixar de Les Pedreres i entrar a Girona per l'anomenada «Porta dels Socors», la qual encara avui es pot veure, tapiada, arran d'una torre quadrada del tram de muralla de llevant. Aquesta muralla, avui dia, netejada i arranjada, es pot recórrer seguint una bellíssima ruta turística que s'hi ha fet pel seu cim, tot gaudint, a ponent, d'una visió grandiosa de Girona i, per llevant, a través de les espitlleres, la muntanya de Les Pedreres avui molt malmesa per construccions incontrolades.

Aquelles arriscades expedicions d'ajut caminaven silenciosament sota les alzines i sota les estrelles en aquelles esplendoroses nits amb més o menys claror de lluna a l'estiu del 1809. El trajecte invers, de Girona a Les Gavarres, era fet pels correus i per alguns malalts i ferits. Uns i altres hagueren de lluitar alguna vegada amb destacaments italians que, des de Cassà de la Selva i Santa Cristina d'Aro, havien pujat a Les Gavarres i els esperaven emboscats. En tot aquest moviment, la nostra vila de Begur va distingir-se aportant-hi sobretot personal i també amb el seu petit i amagat port de Sa Tuna en el qual, el dia 3 d'agost, hi va desembarcar una bandera de 250 soldats espanyols destinats a socórrer Girona.

L'atac a Sa Tuna.- Quan els napoleònics es van adonar de l'engany de l'expedició de Blake per Blanes, i s'assabentaren del desembarcament del dia 3 a Sa Tuna, van descobrir la ruta Begur-Girona i també van pensar que la guarnició de Girona provaria d'evacuar la ciutat i escapolir-se per mar. Llavors, el general francès Saint-Cyr va ordenar a la divisió Pino l'atac

als pobles de la costa i la destrucció de totes les embarcacions que hi trobessin. Els italians, doncs, es van preparar per a aquesta acció. A Begur, hi van intervenir el coronel Cotti amb el 6è regiment i el capità Ceroni amb una bandera del 2n. Amb molta discreció, feren el moviment de tropes preliminar des de Cassà i Palamós fins a concentrar-les als envolts de Palafrugell des d'on, sobtadament i ràpida, la nit del 25 d'agost pujaren a Begur i sense aturar-se baixaren en tres columnes d'atac i per llocs diferents a la cala de Sa Tuna on trobaren una concentració de 28 vaixells, ancorats i amb les veles plegades. Els italians quedaren sorpresos del poquíssim nombre de defensors (potser se n'havien anat cap a Girona?) i no diuen res de la guarnició de la torre. El més greu és que ni tan sols havien posat guàrdia nocturna, motiu pel qual els espanyols foren sorpresos i desarmats ràpidament. Totes les embarcacions foren assaltades i capturades i, en lloc de destruir-les, els italians les menaren cap a Sant Feliu. En el plànol, que anys més tard va editar l'Imperiale Instituto Greografico sota la direcció del coronel Campana, està senyalat amb unes àncores el lloc on capturaren les naus amb la inscripció: «Flotiglie prese il 25 Agosto 1809». Aquest plànol té algunes deficiències però és molt interessant. Potser algun altre dia en parlarem.

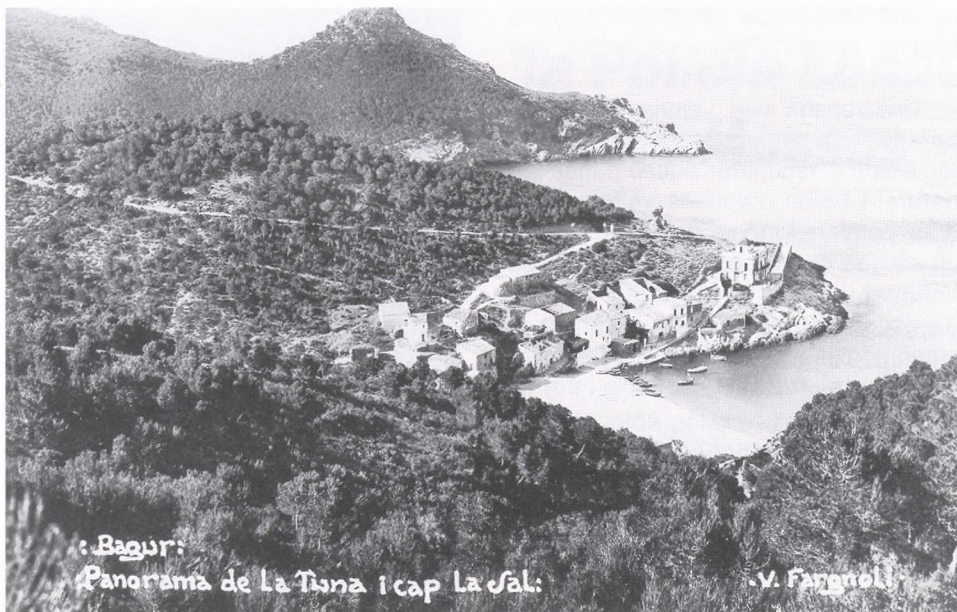
La narració també parla del castell de Begur el qual seria destruït l'any

següent pel general anglès Doyle però, malauradament, no en dóna cap detall, solament esmenta la seva antiguitat i el fet que es trobava completament abandonat. També esmenta el pessim estat dels camins, tots de bast, tortuosos i amb molt pendent. En el plànol s'hi han representat les posicions napoleòniques que s'hi establiren: a Sant Pau, als cingles de Ses Mines, etc. Foren les que hagué de combatre l'esmentat general Doyle l'any 1810 amb l'acció que descriu el document de mossèn Vaquer.

La fi de Girona.- Les expedicions de socors a Girona anaren minvant progressivament. Aparegueren malalties i els patiments es feren insuportables. Els defensors de la ciutat hagueren de rendir-se, però ho feren amb una capitulació honrosa que es va signar el 10 de desembre d'aquell any de 1809. La guarnició va sortir en formació i fou menada a França, on la integraren en l'exèrcit imperial que anà a combatre a Rússia. La població fou respectada.

Fins al desembre de 1813 els napoleònics ocuparen el nostre país; aquell any, però, el formidable exèrcit de Napoleó fou vençut a Rússia. Llavors, el rei espanyol Ferran VII va tornar a Espanya i es va acabar l'ocupació francesa. L'amenaça de Napoleó, però, no desapareixia del tot fins que fou definitivament derrotat el 1815 a Waterloo, prop de Brussel·les.

JOAQUIM VALENTÍ i FIOI

Tornem a reivindicar la parla salada begurenca

Tot aquest any, els diaris i mitjans de comunicació s'han cansat de parlar de la polèmica que ha promogut tota la qüestió de la normalització lingüística i del nou Estatut de la Llengua Catalana. Tot aquest enrenou és millor deixar que l'arreglin els polítics entesos en la matèria.

Nosaltres, els begurencs, també podem reivindicar els drets d'aquella parla local tan típica i salada dels nostres avantpassats i que no sé per quin motiu deixarem d'utilitzar-la.

Ja, l'amic Carreras, amb l'escrit de *Es Pedris Llarg* de fa més de set anys, anomenat "Ens quedarem sense sal" també ho reivindicava. Deia que és molt bonic i que dóna molt de caràcter, això que els pobles es diferenciïn per un tret tan important com és el de la pròpia parla.

Jo, quan feia la mili, els anys 45-48, vaig viure aquesta experiència identificant els pobles per on passava per la seva pròpia parla. Recordo que agafava el tren correu a l'Estació de França de Barcelona, carregat amb la maleta de fusta i d'entrepans i no arribava fins al cap de 24 hores. Sense mirar per la finestreta el nom de cada estació, només escoltant la parla de la gent que xerrava per les andanes, sabia el lloc on em trobava. A Lleida, sentia el català que els caracteritza, pronuncien sempre més la e. A Saragossa, el baturro. A Calatayud, parlaven de la Dolores i així, fins a arribar a la ciutat del "Oso i el Madroño", negre i fumate de la carbonissa que desprenia aquella bestiola de màquina de vapor que ens arrossegava.

Una vegada més, voldria fer una crida a tots els begurencs perquè ens esforcèssim a recuperar aquell parlar tan natural i bonic d'aquells vells pescadors, coralers i tapers del nostre poble. Ja sé que es necessita molta força de voluntat, però si tots plegats podem aconseguir-ho, ens diferenciarem dels altres pobles i Begur serà únic, tal com diuen els fullets que ha editat l'Ajuntament.

Em dol quan sento algun begurenc autèntic de la vila que, conversant amb un foraster o turista, per fer-se l'interessant o presumir de parlar més bé procura dissimular la nostra parla local i diu paraules que a Begur no hi sonen

bé. A la gent que ens visita, els agrada passejar pels carrers, sentir parlar salat i assabentar-se dels costums i tradicions del poble. Ara, més que mai, podem estar orgullosos de poder ensenyar-los el nucli antic remodelat i embellit, així com l'Església restaurada.

Segons tinc entès, els empordanesos d'aquesta costa foren uns dels reconqueridors de ses Illes Balears. Allà deixaren ses petjades i aquella parla tan salada que els caracteritza i que conserven amb molt d'orgull. Per aquest motiu, hi ha molta gent que porta el cognom Begur.

No us agrada molt sentir parlar aquella gent de ses Illes? Jo gaudeixo i quedo bocabadat, escoltant-los. El cantautor Tomeu Penya, amb aquella cançoneta que diu: "Catalans i mallorquins, com més cosins, més endins". El prestigiós cantant d'òpera de Ciutadella, Joan Pons, na Maria del Mar Bonet, els escriptors Baltasar Porcel, na Maria de la Pau Jané, el jugador de futbol del Barça, Nadal, i tants i tants d'altres famosos, que orgullosos passegen aquella parla tradicional arreu del món.

Nosaltres també tenim paraules i

frases molt típiques de la gent d'aquell temps. "Abans que entri es gregal, anem a llevar ses pessas de sardinals i desseguida amb ses taies pujarem es llegut a sa sorra". "Quan vagis a sa baraca de sa vinya, recorda't de portar-me sa pipa, que l'he deixada sobre es camastru, mentre feia sa migdiada". "Es burro d'es Xeru i sa burra d'en Ferminet, quan es trobaven a Sant Ramon, remuflan, es saludaven". "Vigila es gat estarrufat que no es foti es peix de sa cassola". En Benet Huei i en Tiriró venien castanyes torrades a la plaça de Begur. Es feien molta competència. Quan algú comprava a en Benet, aquest li deia: "Noi, si en trobes alguna de corcada, digues que les has comprades a en Tiriró".

Tots els pobles de la Costa Brava s'han espavilat per promoure el turisme. Els restaurants i hotels han ofert plats típics de la gastronomia empordanesa. A Palamós, la gamba. A Peratallada, l'aviram i l'horta. A Mont-ras, el cargol. La Mar i Muntanya, a Torroella-Estartit. Les faves i els pèsols, a Castell-Platja d'Aro. A Palafrugell, sa garoinada. A Sant Feliu, el peix blau. A Pals, l'arròs. L'anxova, a l'Escala i a

A la fotografia de pescadors: L'Avi Clara amb els seus nois Pere i Clanyanc, l'Amador de can Nan, en Pepet Florian, en Mario de can Ventós, en Pepito Pere Gros i un noi de can Silvestre, arriben de llevar ses pessas de sardinals o de tirar sa xàvega a sa platja d'Aiguablava.

El Rebot de la Història

Begur, el peix de roca. Crec que la nostra parla típica salada podria ser un altre motiu per promocionar encara més el nostre poble.

Aquest estiu, l'Ajuntament, el Patronat de Turisme i l'Arxiu Municipal han organitzat unes visites guiades per ensenyar al turista i a tota la gent que ho desitgi una mica la història de Begur, fent un recorregut, explicant i visitant les torres de defensa, es Castell, el mirador de Sant Ramon, es carrers típics i també ses antigues cases dels Indians que anaren a fer fortuna a les Antilles. Voldria dir a totes aquestes Entitats, sense voler ficar-me allà on no em demanen, que també hi ha altres formes de promocionar encara més el nostre poble: un monument a Carmen Amaya a la plaça Forgas. Arranjar el canó que ens regalà el malaguanyat expresident del Govern General Gutiérrez Mellado i col·locar-lo als jardins de l'entrada de la població. Col·locar, en un lloc visible, una placa que digui que Ferran Agulló batejà el nom de Costa Brava a la població de Begur. També, a totes les cases on hi ha nascut i viscut una personalitat rellevant, que afortunadament en tenim moltes, posar-hi unes ceràmiques amb el nom i un escrit dedicat.

Fotografia d'uns tapers desconeguts begurencs, llescant carracs a l'antiga fàbrica Forgas.

Ja sé que molta gent no llegeix *Es Pedris Llarg* i tot el que diem i expliquem no interessa gaire. Als qui el fullegeu, dir-vos que entre tots hem de fer l'esforç, naturalment amb l'ajuda de l'Ajuntament, de tenir i conservar el poble net i embellit i ser amables amb tota la gent que ens visita. Begur no sola-

ment és bonic a l'estiu. La tardor, l'hivern i la primavera, també tenen els seus encants. Volem que la gent que ens visiti torni, com fan les orenetes cada any al seu niu.

MARIÀ FRIGOLA

Seguretat Ciutadana

Conveni entre la Policia Local i els Mossos

A la fotografia es poden veure l'alcalde de Begur, Carles Arnau, i el conseller de Governació, Xavier Pomés, signant el conveni de col·laboració entre la policia local i els Mossos d'Esquadra, en el qual s'especificuen les competències de cada policia i les tasques que s'han de realitzar de manera conjunta.

Begurencs

El cinc de juliol passat es va complir el centenari d'un fet desgraciat, i que afectà a diverses famílies begurenques, ja que els protagonistes d'aquest esdeveniment són habitants d'aquesta vila.

Es tracta dels pescadors Florian Pi i Joan Romani, conegut també per en Caló. I els tapers Domènec Rostei, Pere Regincòs, Badó Gelat, Sebastià Ralló, conegut per l'avi Clara. Esteve Boet era mestre d'aixa; construïa els bots i llaguts a Sa Tuna, no li mancava feina ja que era l'únic mestre d'aixa dels contorns, treballava en un solar entre can Pol i can Pilsà.

Clarejava el dia i a sa botiga de l'avi Clara de Sa Tuna s'havien reunit tots els esmentats. Van decidir anar fins a Roses a veure part de l'esquadra angleesa que durant aquells dies havia ancorat a la seva badia i que repetia en part la visita que efectuà l'any 1888 amb motiu de l'Exposició Universal de Barcelona.

Després d'un bon esmorzar prepararen dos llaguts de vela llatina tot pensant de dinar a Roses. Es van fer a la mar com aquell que va de Sa Tuna a Aiguafreda. El sol ja havia sortit i el mar estava força calmat i un lleuger vent de gregal els refrescava. Ningú no presentia el fort gregal que es giraria més endavant. Aquells, si bé no tots eren pescadors, confiaven en les seves forces a estones remant i a estones ajudats per la vela. Però el refrany diu que el mar no vol valents sinó covards.

Deixaren Sa Tuna, enfilaren cap a Cap Sa Sal, el vent del nord-est, cada vegada més fort, els impedia usar bé les veles. El mar canvià de marejol a tràngol, van passar per la punta d'en Toni, van veure la cala de Sa Riera i des d'aquell punt van enfilem rumb cap a les Medes. Cada vegada els costava més remar, augmentaven les ones fins al punt que començava a entrar aigua a les embarcacions, ells s'afanyaven a treure-la amb l'ajuda de la sàssola.

Van passar per davant de les basses d'en Coll i els dos llaguts van ajuntar-se tant com van poder, els pescadors, que temien el pitjor, van proposar als seus companys de tornar i deixar les barques a Sa Riera tot esperant millores en l'estat de la mar. Els seus consells, però, no serviren de res ja que la majoria va decidir continuar el viatge. Aquesta decisió resultà fatal, ja que va començar un fort temporal.

Estaven prop de ses Medes quan una ràfega de vent va empènyer fortes onades que envestiren pel mig un dels dos llaguts i van provocar el seu enfonsament. L'altre, empès pel corrent, s'havia anat distanciant. En sentir els crits d'auxili es van atansar amb grans esforços i van aconseguir salvar dos companys.

Dissortadament en Pere Regincòs restà a l'aigua i no va poder ser salvat tot i ser un molt bon nedador, va desaparèixer en l'aigua un cop va haver perdut totes les seves forces. Van passar uns dies i els pescadors de l'Estartit van rescatar el seu cos completament desfigurat, el van portar a la platja de la població i des d'allà s'avisà la seva muller que el va reconèixer per l'anell de casament que portava. Va ser enterrat al cementiri de Torroella de Montgrí.

En Pere Regincòs va deixar vídua la Rita Puig i Jou i tenia dos fills, en Pere i en Francesc i una filla, la Francesca. En Regincòs havia treballat fins aquell dissortat dia a la fàbrica Forgas i els seus companys de feina cada dissabte entregaven una quantitat de diners a la seva vídua, ja que per manca de jornal i com que tenia els fills tan petits, si no passaven necessitat poc els faltava.

Un dia, acompanyada de la seva filla, esperava a la plaça per omplir els càntirs d'aigua, i una dona que també estava fent cua va fixar-se que la nena estrenava unes sabates i es va dirigir a la resta de dones dient: «Ja podem fer recaptés per a ella, fixeu-vos quines sabates que ha estrenat seva filla!». La Rita quan va sentir això es digué que no acceptaria mai més diners, i com que era una dona amb empena va instal·lar-se a plaça amb una taula a vendre gallines. Aquest negoci li va donar benefici i el va continuar la seva filla, la popular Quima Rita, de molt grata memòria. Com es pot veure la xafarderia és un aspecte que ve de lluny.

En Boet, en bolcar-se el llagut, es va poder agafar a un tros de pal de la vela, es va desprendre de la poca vestimenta que portava per treure's pes de sobre, i es va deixar portar per les ones. Després d'unes sis hores lluitant contra el mar va arribar extenuat a la platja de Pals, en un lloc de la platja que cau verticalment sobre el mar. Va haver de fer un gran esforç per enfonsar el pal a

la sorra i poder així accedir a la platja. Després de reposar del gran esforç fet va encaminar-se cap a Sa Riera, va arribar durant les primeres hores de la tarda. A la platja hi havia dones arreglant xarxes, en veure que s'acostava un home despulat l'escriassaren molt i fou obsequiat amb algun cop de «pidralta». Ell prou que intentava donar-se a conèixer! Però els crits de les dones ofegaven la seva atenuada veu. Un dels seus homes el reconegué, aleshores el taparen amb uns davantals ja que tremolava de fred. L'acompanyaren a una de les seves cases i avisaren el metge de Begur, aquest, en veure l'estat en què es trobava en Boet, va haver de fer-li fregues amb esperit de romaní i li va fer beure esperit de vi camforat. Un cop recuperat, després de menjar i dormir, els va donar les gràcies per tot el que havien fet per ell i va tornar cap a Sa Tuna a peu.

Hi havia, doncs una gran germanor entre la gent de mar quan es tractava de necessitats, desgràcies i malalties. Els tripulants de l'altre llagut ja l'havien donat per desaparegut, ja que el fort corrent del freu els havia conduït a separar-se, però tingueren més sort, perquè com que duien més persones a bord, pogueren arribar a l'Estartit. Els tripulants d'aquest llagut, com que van aconseguir salvar les vides restants, van ser obsequiats per la Comandància Marítima de Palamós amb deu duros de plata, un dinar i una medalla de salvament.

Dec tota aquesta informació als amics Francesc Pi, fill de Florian Pi, a Salvi Regincòs, a Ramon Ullastres, nét per part materna de Joan Caner i també a Jordi Pilsà, fill i nét de pescadors. A tots ells moltes gràcies.

FRANCESC DE SON MOLAS

En aquesta fotografia de final del segle passat, un dels homes que hi apareix és l'Esteve Boet, mestre d'aixa, construint un llagut ajudat d'un treballador.

El musclo de roca (*Mytilus galloprovincialis*) a la Reserva Marina Integral "Ses Negres" i al litoral de Begur

Introducció

La Costa Brava és un dels paratges naturals litorals més atractius de Catalunya pel que fa al turisme, de tot tipus i origen; això provoca que, especialment en les èpoques de més afluència de gent, se sumin gran quantitat d'impactes ambientals que repercuten sobre aquest entorn tan apreciat.

Entre els distints tipus de danys ocasionats per les activitats turístiques podríem destacar la pèrdua d'espais naturals o espais lliures a causa de la urbanització, la contaminació de les aigües, la generació massiva de residus, l'artificialització de les rieres, platges i sistemes naturals en general, l'alteració de la vida d'animals i plantes en gran part deguda a la hiperfreqüentació, etc.

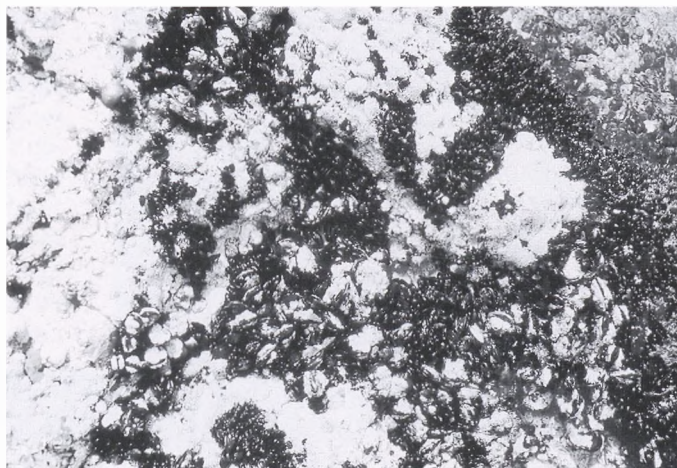
De tots els impactes esmentats es vol destacar la importància que té la recol·lecció de recursos marins bentònics (organismes marins que viuen enganxats a la roca o al substrat) com el musclo de roca, l'ostra i la garoina, entre d'altres, en la degradació dels espais litorals de la Costa Brava i de tot Catalunya.

La facilitat amb què es pot dur a terme la recol·lecció d'aquests animals, de gran interès gastronòmic en la cultura de la Costa Brava, fa que s'hagi estès ràpidament com una activitat normal i freqüent tant per a la gent del país com per als visitants. Aquesta activitat produeix estralls sobre les comunitats que viuen en els ecosistemes litorals bentònics a causa de la intensa explotació de les roques de la costa.

El *Mytilus galloprovincialis* (musclo de roca) és un dels organismes bentònics marins més apreciats per a la recol·lecció i aprofitament gastronòmic a la Costa Brava i això afecta negativament les poblacions amb la reducció considerable del nombre d'individus, perjudica la diversitat biològica i genètica i posa en perill la presència d'aquestes poblacions a mig-llarg termini. La recol·lecció massiva també afecta el paper que desenvolupa el musclo de roca

en la cadena tròfica dels ecosistemes bentònics marins.

El *Mytilus galloprovincialis*, com a organisme indicador, ens dona la possibilitat d'avaluar en termes de biomassa els efectes de la protecció de les zones litorals, concretament de la Reserva Marina Integral «Ses Negres» de Begur, que és gestionada per l'associació Nereo, ja que l'explotació que es

produeix d'aquest organisme a les zones no protegides és intensa.

El musclo de roca

El musclo és un organisme filtrador, la seva taxa de filtració és de 2 a 5 l d'aigua per hora. La seva alimentació consisteix en matèria orgànica de la qual un 14% és fitoplàncton. En viure enganxat a la roca cal que s'asseguri l'alimentació i per això els trobem de forma natural en zones de corrents permanents, mareas i trencants d'ones on la renovació de l'aigua és constant i on poden estar filtrant continuament.

Les condicions més òptimes per al desenvolupament del musclo de roca les trobem a les «rías gallegas» –temperatura entre 10°C i 20°C, salinitat de 35 per 1000, mareas acompanyades de forts corrents i l'aigua rica en fitoplàncton i altres partícules orgàniques. El *Mytilus galloprovincialis* presenta dues èpoques de posta importants: primavera i tardor.

És evident que les condicions de desenvolupament i creixement del musclo de roca de les estructures flotants on els musclos són cultivats enganxats a cordes penjants i on se'ls inverteix la posició regularment no són les mateixes que les que trobem en els sistemes naturals litorals i per tant les extrapolacions sempre s'han d'agafar amb cert escepticisme i recança.

Estudi realitzat al litoral de Begur i a la Reserva Marina Integral «Ses Negres»

Tot i això cal dir que està poc estudiat i encara menys publicat en relació amb l'efecte reserva utilitzant el *Mytilus galloprovincialis* com a indicador. La nostra recerca bibliogràfica ha evidenciat aquest buit en el tractament d'aquest tema, i a més hem pogut constatar que tota la investigació que es desenvolupa en el nostre país dedicada al *Mytilus galloprovincialis* està centrada en els cultius i en la miticultura, d'on s'han extret les dades anteriors. A Galícia trobem nombrosos articles publicats pel «Centro de Investigacions Mariñas de la Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura de la Xunta de Galicia» o del «Departamento de Biología Fundamental, Facultad de Biología de la Universidad de Santiago de Compostela».

A tot això cal afegir que hi ha molta recerca sobre el creixement, reclutament i reproducció de *Mytilus galloprovincialis* desenvolupada a la mar Mediterrània, sobretot a la Mar Negra, a la costa d'Algèria, a la mar Ligúria (Itàlia) i a l'Adriàtic (Croàcia i Itàlia). De França i el Canadà hi ha força estudis però igual que a Galícia estan dirigits cap al cultiu i es desenvolupa majoritàriament a la banda de l'oceà Atlàntic.

La primera fase de l'estudi que elabora el Centre d'Estudis del Mar de Begur - Nereo ha consistit en la realització d'una metodologia que determinés, amb resultats estadísticament irrefutables, si les poblacions de musclo

de roca presenten major mida i pes a la zona protegida de la Reserva Marina Integral «Ses Negres» que a la resta del litoral de Begur.

La metodologia d'estudi ha consistit a recollir mostres de musclo de roca dins i fora de la Reserva, concretament al Rec de Sa Murtra i a la Llosa de Ses Mines dins la zona protegida i a Aiguablava, al Cap de Begur, a Sa Riera i a Sa Tuna, fora de la reserva.

Posteriorment, les mostres eren portades al laboratori on es feien les mesures següents: longitud, amplada i gruix de la clova i pes humit del musclo amb clova. Els individus eren dividits en tres grups segons la seva longitud de clova: 1.- els musclos amb una longitud major a 3,5 cm 2.- aquells amb longitud menor o igual a 3,5 cm i major a 2 cm i 3.- els que tenien una longitud menor o igual a 2 cm. Els dos primers grups eren els realment significatius per al nostre estudi, en canvi el tercer va ser desestimat.

Els resultats obtinguts mostren clarament que les poblacions de musclo

de roca que es troben dins de la Reserva Marina Integral «Ses Negres» presenten unes mides, en general, superiors de longitud, gruix i amplada de la clova i pes amb clova que les que trobem a la resta del litoral de Begur, sobretot pel que fa al grup 1, musclos de roca caracteritzats per presentar una longitud de clova major als 3,5 cm.

Troblem que les mitjanes de la longitud de la clova dels musclos de la reserva van de 4,53 cm a 5,32 cm mentre que els valors de fora la reserva no arriben als 4,10 cm, essent el valor màxim el de Cap de Begur amb 4,06 cm. Amb les mitjanes del gruix i l'amplada de la clova passa el mateix. Amb les dades mitjanes del pes humit amb clova encara és més clara la diferència entre els individus de la reserva i els de l'exterior, mentre els musclos de la zona protegida tenen uns pesos que van dels 9,20 g als 16,74 g els de fora no assoleixen els 6,5 g (Cap de Begur - 6,43 g).

Aquests resultats no sorprenen ja que lògicament en no ser explotat dins la reserva, el musclo pot arribar a asso-

lir una grandària i biomassa major que en les poblacions sotmeses a una recollida any rere any.

De tot això se'n pot extreure que amb un mínim de protecció del litoral les poblacions de *Mytilus galloprovincialis* (musclo de roca) poden augmentar en biomassa, cosa que repercuteix positivament en els organismes que s'alimenten d'aquest mol·lusc bentònic (estrelles de mar, orades, porpres, etc.) i també afavoreix tota la comunitat bentònica i el seu funcionament.

A la natura hi ha una interrelació dinàmica i constant entre els individus que formen una mateixa comunitat, en aquest cas la comunitat bentònica poc fonda, i l'ésser humà, moltes vegades, desestabilitza aquesta interrelació i altera el funcionament dels sistemes naturals marins. Per tot això cal una major racionalitat a l'hora d'explotar els nostres recursos marins.

RAIMON COSTA CISCAR
Centre d'estudis del mar - NEREO

Sotjant des des Castell

Una porta tancada, una finestra sense atractiu

Quan el present número d'Es Pedris ja estava a la impremta ens arribà la luctuosa notícia de la mort de la Tató, esdevinguda el 6 de setembre.

Serveixi el present article com un primer i apressat homenatge de la redacció d'Es Pedris Llarg a la Tató.

Al començament d'aquest estiu de 1997 vaig veure definitivament tancada la porta de la botiga de "Ca la Tató". Amb el tancament d'aquesta porta que havia vist oberta tota la meua vida em va semblar que es tancaven una infinitat de records i d'il·lusions passades. Des de petit petit havia començat a anar-hi a buscar en Patufet, en Violet, l'Esquitx, setmanaris de tipus cultural i moral aptes per a tots els públics, edi-

tats en català i per al català, que segurament tots els begurencs més grans enyorem.

Més endavant vaig tenir una certa relació amb moltes de les activitats que en aquella casa es desenvolupaven sota la gran vitalitat i humanitat d'aquella excepcional dona "la Tató".

Em sembla que de la gent de Begur n'hi ha ben poca que, en un moment o altre, no hagi tingut un contacte amb aquella casa i amb la Tató. També vaig anar-hi uns quants anys a acompanyar i a buscar algun dels nostres fills que ella tenia la gran paciència de guardar quan eren "caganers". Més tard, des de fa 35 anys vàrem ser veïns, porta per porta, quan a casa vàrem obrir la botiga de fotografia. Encara em sembla que estic vivint aquell entrar i sortir conti-

nuat de nois i noies i aquell crit "consigna" de "visca Jesús" que ella els demanava que fessin com a salutació. Des de dins de la nostra botiga sentíem tot el guirigall que feien aquell bé de Déu de criatures i jovent que anaven a assajar les vetllades teatrals que, de tant en tant, es representaven al Casino, i sentíem les cançons de "Les deu noies per casar" i del "General Bum Bum" i altres, tot gràcies a la seva solidaritat i voluntat.

Si trobo a faltar la porta oberta, encara molt més la companyia de la mateixa Tató que ha deixat un buit en aquell tros de carrer des que el dia 4 de juliol va anar a residir a l'asil de Palafrugell, on gràcies a Déu i a l'ajuda de les monges que el porten està molt ben atesa i contenta. Els veïns l'enyo-

Sotjant des des Castell

rem molt, ja que d'aquell barri era la més activa i cridanera. Ella cada dia al matí sortia al carrer per anar a obrir l'església mentre anava resant i a tothom que trobava deia "Bon dia que Déu nos do". Els veïns també deïem "Bon dia que Déu nos do", que diu la Tató.

Des de fa uns quants anys, quan ja va començar a acabar "la corda" i va anar reduint les seves activitats, es va dedicar a estar asseguda darrere la finestra del menjador de sa casa que dona al carrer i allà passava l'estona fent ganxet i mitja, feia guants, gorros, peücs, i bufandes per vendre, però el més atractiu que feia eren aquells ninots amb llana de jerseis escorreguts que li quedaven tan bonics i graciosos, vestits de típics catalans i que ella mateixa batejava amb noms com l'Ambrós, la Reparada, la Pusilla del Mas Cremat, l'Hereu de la Casa Gran, etc. i quan els tenia fets els regalava. Jo mateix en tinc una parella que guardo com una relíquia, també en venia i en feia per comanda i tenia molta feina, però l'atractiu a què em referia en començar aquest escrit és que, a mesura que n'anava fent, els penjava darrere la finestra i cridaven tant l'atenció aquell conjunt de coloraines que molta gent s'hi aturava i els contemplava i molts es decidien a entrar-hi i parlar amb ella i acabaven comprant-ne sense sortir-ne gaire buits de butxaca, perquè ella em sembla que més d'una vegada hi havia perdut calés. No cal que m'esforci gaire per explicar-vos aquests detalls que eren l'atractiu (repeteix) que això representava per al nostre carrer, perquè li donava un caràcter que ara ha perdut i que enyorem molt.

Per saber coses de la Tató vaig anar a la rectoria i vaig demanar a mossèn Pere que em deixés veure la Fe de Baptisme de la Tató i em va fer molta gràcia quan vaig llegir: "El día 27 de agosto de 1904 fue solemnemente bautizada la niña María de la Concepción Reparada i Francisca nacida en Bagur el día 23 de agosto de 1904...", així és que el proper dia 23 d'agost farà 93 anys. Per molts anys!

Voldria explicar moltes més coses però acabo el paper, només m'agradaria proposar a qui correspongui fer un "Pedrís Llarg" monogràfic dedicat a ella, molts teniu coses d'ella per explicar, doncs ens les expliqueu a nosaltres o bé les porteu escrites i tot sortirà bé.

Ara, i ja per acabar, us explicaré una vivència que la Tató m'havia explicat més d'una vegada i amb aquesta

narració podreu tenir referència dels anys que la Tató va dedicar el seu temps a la formació de la mainada i del jovent, formació encaminada cap a Déu, la pàtria i la parla.

La nit del 14 al 15 d'abril de 1912 el gran transatlàntic Titànic de molt de luxe de 46.000 tones de desplaçament, el més gran del món llavors, topà contra un iceberg i s'enfonsà. En aquest accident moriren més de 1.500 persones i se'n va parlar durant molts anys.

Una tarda d'estiu hi havia la Tató al jardí de casa seva i amb ella, en Pepito Llenas, de grat record dels que el cone-

guérem. Ella devia tenir uns 15 anys i en Pepito uns 6 o 7. El noi estava molt atrafegat amb un tros de fusta i un ganivet fent un vaixell, ella estava molt a prop d'ell llegint o fent mitja. Hi havia un entorn molt silenciós i calmat quan a ell se li escapà un pet.

Ella digué: -Pepito, què fas?

Ell: El Titànic.

Va passar una estona i a ell se li tornà a escapar.

Ella: Pepito, què fas?

Ell (enfadat): El Titànic, carai!

Horari d'hivern de la Biblioteca Salvador Raurich

De l'1 d'octubre fins al 29 de maig hi haurà vigent un horari més adient per als nostres joves que cursen els seus estudis en els instituts de Palafrugell, ja sigui BUP o ESO, i que els permetrà aprofitar les tardes lliures del dimecres i

divendres per fer les seves consultes de treballs o simplement els seus deures i estudiar.

El nou horari és:

Dilluns, dimarts i dijous de 5 a 9 de la tarda.

Dimecres i divendres de 3 a 9 de la tarda.

ROSA VILÀ

"Imatges de Josep Pla"

Del 4 al 19 d'octubre a la Sala d'Exposicions del Centre Cultural Escoles Velles hi haurà l'exposició "Imatges de Josep Pla" Pla, en primer pla. Aquesta exposició està organitzada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya i hi col·labora l'Ajuntament de Begur. L'horari de visita serà de 6 a 9 del vespre.

Pla i Josep M. Espinàs visitant els encontorns de Begur. Anys 50.

Donació de fotografies antigues a l'Arxiu

L'Arxiu Municipal de Begur periòdicament rep donacions que engrandeixen el seu fons documental. Darrerament hi ha hagut dues donacions de fotografies antigues referents a Begur. Una fotografia donada per Lluís Regincós on es veuen un grup de noies dels Pomells de Joventut de Begur amb les seves tradicionals caputxes blanques. I dues fotografies escolars, una d'elles amb el segell

"Colegio Mercantil Bagurense dirigido por Domingo Deulofeu", lliurades per Lluís Tèrmens Gaetà. Agraïm la col·laboració dels ciutadans amb l'Arxiu.

Emissores al castell

Nova activació d'emissores de ràdio, al castell de Begur, a càrrec del grup New Delta's.

SALA D'EXPOSICIONS MUNICIPAL DE BEGUR

PLA, EN PRIMER PLA

IMATGES DE JOSEP PLA

INAUGURACIÓ EL 4 D'OCTUBRE A LES 12 DEL MIGDIA

OBERT DEL 4 AL 19 D'OCTUBRE